Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0050

Alihankintaketjuihin ja välittäjien rooliin puuttuminen työntekijöiden oikeuksien suojelemiseksi

Euroopan parlamentin päätöslauselma 12. helmikuuta 2026 alihankintaketjuihin ja välittäjien rooliin puuttumisesta työntekijöiden oikeuksien suojelemiseksi (2025/2133(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 16 ja 31 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin,

– ottaa huomioon palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon 16. joulukuuta 1996 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 96/71/EY[1], sellaisena kuin se muutettuna direktiivillä (EU) 2018/957,

– ottaa huomioon palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY täytäntöönpanosta sekä hallinnollisesta yhteistyöstä sisämarkkinoiden tietojenvaihtojärjestelmässä annetun asetuksen (EU) N:o 1024/2012 (IMI-asetus) muuttamisesta 15. toukokuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/67/EU[2],

– ottaa huomioon ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta ja neuvoston puitepäätöksen 2002/629/YOS korvaamisesta 5. huhtikuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/36/EU[3], sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä (EU) 2024/1712,

---

1 EYVL L 18, 21.1.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1996/71/oj.
2 EUVL L 159, 28.5.2014, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/67/oj.
3 EUVL L 101, 15.4.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj.

– ottaa huomioon maassa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten työnantajiin kohdistettavia seuraamuksia ja toimenpiteitä koskevista vähimmäisvaatimuksista 18. kesäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/52/EY[4] (työnantajiin kohdistettavia seuraamuksia koskeva direktiivi),

– ottaa huomioon julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta 26. helmikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU[5],

– ottaa huomioon yritysten kestävää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta 13. kesäkuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1760[6],

– ottaa huomioon 30. huhtikuuta 2024 annetun komission kertomuksen palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY muuttamisesta 28. kesäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/957 soveltamisesta ja täytäntöönpanosta (COM(2024)0320),

– ottaa huomioon 26. toukokuuta 2025 annetun komission kertomuksen ”Euroopan työviranomaista (ELA) koskeva arviointi” (COM(2025)0256),

– ottaa huomioon 3. joulukuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva EU:n strategiakehys 2021–2027 – Työterveys ja -turvallisuus muuttuvassa työelämässä” (COM(2021)0323), mukaan lukien Vision Zero -lähestymistapa työperäisiin kuolemantapauksiin EU:ssa,

– ottaa huomioon toukokuussa 2020 ilmestyneen komission julkaisun ”Making Socially Responsible Public Procurement Work – 71 Good Practice Cases”[7],

– ottaa huomioon vuonna 2025 julkaistun Euroopan työviranomaisen raportin ”Posting of third-country nationals: Contracting chains, recruitment patterns, and enforcement issues”[8],

---

4 EUVL L 168, 30.6.2009, s. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/52/oj.

5 EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj.

6 EUVL L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj.

7 https://data.europa.eu/doi/10.2826/844552.

8 https://www.ela.europa.eu/sites/default/files/2025-03/ELA-posting-third-country-nationals-report.pdf.

– ottaa huomioon helmikuussa 2023 julkaistun Euroopan työviranomaisen raportin ”Cooperation practices, possibilities and challenges between Member States – specifically in relation to the posting of third-country nationals”[9],

– ottaa huomioon 20. syyskuuta 2023 julkaistun Euroopan työviranomaisen raportin ”Construction sector: Issues in information provision, enforcement of labour mobility law, social security coordination regulations, and cooperation between Member States”[10],

– ottaa huomioon joulukuussa 2024 julkaistun Europolin raportin ”Leveraging legitimacy: How the EU’s most threatening criminal networks abuse legal business structures”,

– ottaa huomioon Kansainvälisen työjärjestön (ILO) työsuojelutarkastusten yleisiä periaatteita koskevien suuntaviivojen 10 artiklan,

– ottaa huomioon ILO:n yleissopimuksen, joka koskee yksityisiä työnvälitystoimistoja (yleissopimus nro 181, 1997),

– ottaa huomioon ILO:n yleissopimuksen, joka koskee turvallisuutta ja terveyttä rakentamisessa (yleissopimus nro 167, 1988),

– ottaa huomioon 25. marraskuuta 2021 antamansa päätöslauselman eurooppalaisen sosiaaliturvapassin käyttöönotosta sosiaaliturvaoikeuksien ja oikeudenmukaisen liikkuvuuden täytäntöönpanon parantamiseksi sähköisessä ympäristössä[11],

– ottaa huomioon 13. maaliskuuta 2025 antamansa päätöslauselman rakenneuudistusprosessien sosiaali- ja työllisyysnäkökohdista: tarve suojella työpaikkoja ja työntekijöiden oikeuksia[12],

– ottaa huomioon 18. tammikuuta 2024 antamansa päätöslauselman Euroopan työviranomaisen toimeksiannon tarkistamisesta[13],

– ottaa huomioon 9. syyskuuta 2025 antamansa päätöslauselman julkisista hankinnoista[14],

---

9 https://www.ela.europa.eu/sites/default/files/2023-04/ela-report-posting-third-country-nationals.pdf.
10 https://www.ela.europa.eu/en/publications/construction-sector-issues-information-provision-enforcement-labour-mobility-law.
11 EUVL C 224, 8.6.2022, s. 81.
12 EUVL C, C/2025/3156, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3156/oj.
13 EUVL C, C/2024/5741, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5741/oj.
14 Hyväksytyt tekstit, P10_TA(2025)0174.

– ottaa huomioon 16. huhtikuuta 2024 annetun La Hulpen julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tulevaisuudesta,

– ottaa huomioon 31. tammikuuta 2024 annetun Val Duchessen työmarkkinaosapuolten huippukokouksen kolmikantajulistuksen tuloksekkaasta eurooppalaisesta työmarkkinaosapuolten vuoropuhelusta,

– ottaa huomioon 31. tammikuuta 2013 annetun komission vihreän kirjan hyvän kauppatavan vastaisista käytännöistä yritysten välisessä elintarvike- ja non-food-toimitusketjussa Euroopassa (COM(2013)0037),

– ottaa huomioon 29. tammikuuta 2025 annetun komission tiedonannon ”EU:n kilpailukykykompassi” (COM(2025)0030),

– ottaa huomioon Eurofoundin kuudennen Euroopan työolotutkimuksen,

– ottaa huomioon 9. syyskuuta 2024 julkaistun Mario Draghin raportin Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuudesta (Draghin raportti),

– ottaa huomioon 17. huhtikuuta 2024 julkaistun Enrico Lettan raportin ”Much more than a market – Speed, security, solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens” (Lettan raportti),

– ottaa huomioon 14. helmikuuta 2025 päivätyn Alankomaiden, Belgian, Tanskan, Saksan, Italian, Latvian ja Luxemburgin kannanoton komission vuosille 2024–2029 asettamiin EU:n poliittisiin painopisteisiin ja kolmannen maan kansalaisten oikeudenmukaiseen lähettämiseen työhön toiseen jäsenvaltioon,

– ottaa huomioon unionin tuomioistuimen 5. huhtikuuta 2017 antaman tuomion julkiseen hankintaan liittyvässä asiassa C-298/15, ”Borta” UAB v. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija VĮ[15],

– ottaa huomioon kansalliset strategiat työvoiman hyväksikäytön, pakkotyön ja pimeän työn torjumiseksi[16],

---

15 Unionin tuomioistuimen tuomio 5.4.2017, ”Borta” UAB v. Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija VĮ, C-298/15, ECLI:EU:C:2017:266.

16 Ks. esimerkiksi: Saksan liittovaltion työ- ja sosiaaliministeriön toimintasuunnitelma ”Nationaler Aktionsplan gegen Arbeitsausbeutung und Zwangsarbeit” (2025), Italian työ- ja sosiaaliministeriön toimintasuunnitelma ”Piano nazionale per la lotta al lavoro sommerso” (2022), Espanjan osallistavuus-, sosiaaliturva- ja muuttoliikeministeriön toimintasuunnitelma ”Plan de Acción contra el Trabajo Forzoso” (2021), Ruotsin hallituksen kansallinen strategia ”Nationell strategi mot arbetslivskriminalitet” (2022) ja lisäksi Norjan hallituksen strategia ”Strategi mot arbeidslivskriminalitet” (2021).

– ottaa huomioon työjärjestyksen 55 artiklan,

– ottaa huomioon sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan mietinnön (A10-0256/2025),

A. ottaa huomioon, että Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin viidennessä periaatteessa muistutetaan, että työntekijöillä on työsuhteen tyypistä ja kestosta riippumatta oikeus oikeudenmukaiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun työolojen, sosiaalisen suojelun saatavuuden ja koulutuksen osalta; toteaa, että periaatteessa muistutetaan myös, että epävarmoihin työoloihin johtavat työsuhteet olisi estettävä;

B. ottaa huomioon, että vapaus tarjota rajatylittäviä palveluja on yksi sisämarkkinoiden neljästä perusperiaatteesta ja että alihankinta on osa palvelujen tarjoamisen vapautta ja sijoittautumisvapautta; katsoo, että EU:n on säilytettävä kilpailukykynsä, jotta yritykset voivat menestyä, ja että olisi kiinnitettävä erityistä huomiota pieniin ja keskisuuriin yrityksiin (pk-yrityksiin); toteaa, että on myös luotava selkeitä ja oikeasuhteisia sääntöjä, joilla ei aiheuteta tarpeettomia rasitteita, ja vahvistettava täytäntöönpanon valvontaa;

C. ottaa huomioon, että työvoiman hyväksikäyttö ja kaltoinkohtelu EU:n työmarkkinoilla ovat suuririskisillä aloilla vakava ongelma, jonka eri esiintymismuotoja ovat muiden muassa työhön liittyvä rikollisuus, pimeä työ, laiton työ, harmaa talous, sosiaalinen polkumyynti, työvoiman hyväksikäyttö ja nykyajan orjuus;

D. ottaa huomioon, että työvoiman hyväksikäytön ja kaltoinkohtelun riskit ovat suurempia joillakin aloilla, kuten rakentaminen, maatalous, vieraanvaraisuusala, kotitaloustyö, kuljetus ja logistiikka, lihan ja elintarvikkeiden jalostus sekä siivouspalvelut ja hoivatyö[17]; toteaa, että naisten osuus on suhteettoman suuri hoiva-, siivous- sekä vieraanvaraisuusalan alihankinta- ja vuokratyössä;

E. ottaa huomioon, että työvoiman hyväksikäytön ja kaltoinkohtelun seuraukset eivät kohdistu yksinomaan työntekijöihin, jotka kärsivät epäoikeudenmukaisista ja turvattomista työoloista ja -ehdoista, riittämättömistä palkoista, surkeista asuinoloista ja epävarmoista työsuhteista, vaan niiden vaikutukset ulottuvat myös yrityksiin, erityisesti pk-yrityksiin, jotka kärsivät epäreilusta kilpailusta ja sisämarkkinoiden vääristymisestä;

F. ottaa huomioon, että Europolin mukaan 86 prosenttia vahingollisimmista rikollisverkostoista käyttää laillisia

---

17 Euroopan komissio, neljäs kertomus edistymisestä ihmiskaupan torjunnassa (COM(2022)0736); Euroopan komissio, viides kertomus edistymisestä ihmiskaupan torjunnassa (COM(2025)0008).

liiketoimintarakenteita osana rikollista toimintaansa, mikä uhkaa vakavasti reilua kilpailua sisämarkkinoilla; ottaa huomioon, että komission analyyseissa ja ELAn operatiivisissa näkemyksissä tuodaan esiin, että pitkiin ja monimutkaisiin alihankintaketjuihin sekä työvoiman välittämisen vilpillisiin muotoihin liittyy suurempia työvoiman hyväksikäytön ja kaltoinkohtelun riskejä[18];

G. ottaa huomioon, että useimpien työvoiman hyväksikäytölle hyvin alttiiden alojen yhteinen muuttuja on suuri työvoimavaltaisuus, johon yhdistyvät pitkät ja monimutkaiset vertikaaliset ja horisontaaliset alihankintaketjut[19], mikä heikentää avoimuutta, työmarkkinaosapuolten asemaa, sovellettavia työehtosopimuksia ja työpaikkademokratiaa; ottaa huomioon, että suuririskisille aloille on myös usein tyypillistä huomattava riippuvuus työvoiman välittäjistä, lähetetyistä työntekijöistä, EU:n liikkuvista työntekijöistä ja muista kuin EU-kansalaisista; ottaa huomioon, että jotkin epätyypilliset työt ja monimutkaiset rajatylittävät järjestelyt voivat hämärtää vastuualueita, hankaloittaa tietoisuuden lisäämistä ja mutkistaa sovellettavan työlainsäädännön ja sovellettavien työehtosopimusten täytäntöönpanon seurantaa sekä työlupien, sosiaaliturvamaksujen, veromaksujen ja työntekijöiden henkilöllisyyden tarkastamista;

H. ottaa huomioon, että työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön noudattamatta jättäminen on keskeinen osa työvoiman hyväksikäyttöä ja vie pohjaa työperäisiä kuolemantapauksia koskevalta Vision Zero -lähestymistavalta sellaisena kuin se on esitetty työterveyttä ja -turvallisuutta koskevassa EU:n strategiakehyksessä 2021–2027; ottaa huomioon, että ILO:n yleissopimuksessa nro 167 annetaan työterveys- ja työturvallisuustoimenpiteiden koordinointi pääasiallisten toimeksisaajien tehtäväksi;

I. ottaa huomioon, että vilpillisten ja rikollisten toimijoiden mahdollisuus toimia työpaikoilla Euroopassa aiheuttaa myös turvallisuusriskejä erityisesti silloin, kun sen vaikutukset kohdistuvat kriittisiin aloihin, kuten kuljetus- ja logistiikka-alaan, rakennus-, energia- ja terveydenhuoltoalaan, tai toimintaan, varsinkin siivoukseen ja kunnossapitoon, jossa työntekijöillä on pääsy

---

18 ELA, ”Posting of third-country nationals: contracting chains, recruitment patterns, and enforcement issues” (2025); ELA, ”Counteracting undeclared work and labour exploitation of third-country national workers” (2021); ELA, ”Tackling undeclared work in supply chains – Learning Resource Paper” (2022); Komission kertomus palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY muuttamisesta 28. kesäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/957 soveltamisesta ja täytäntöönpanosta (COM(2024)0320).

19 Komission tiedonanto ”Suuntaviivat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan soveltamiselle horisontaalisiin yhteistyösopimuksiin” (EUVL C 259, 21.7.2023, s. 1).

työpaikoille, joissa suoritetaan turvallisuuden kannalta arkaluonteisia toimintoja;

J. ottaa huomioon, että komission[20] ja ELAn tapaustutkimusraportin[21] mukaan kolmansista maista tulevien työntekijöiden lähettäminen lisääntyy ja joka neljäs lähetetty työntekijä on kolmannen maan kansalainen; ottaa huomioon, että muun muassa kolmansista maista tulevat liikkuvat työntekijät ja siirtotyöläiset ovat erityisen alttiita työvoiman hyväksikäytölle ja työhön liittyvälle rikollisuudelle ja ajautuvat usein riippuvuuden kierteeseen, joka koskee viisumeja, kohtuuttomia työhönottomaksuja, matkajärjestelyjä ja majoitusta; ottaa huomioon, että kolmansien maiden kansalaiset järjestäytyvät ja liittyvät yleensä vähemmän todennäköisesti ammattiliittoihin ja että heidän on vaikeampi hyödyntää oikeusjärjestelmää ja puolustaa oikeuksiaan;

K. ottaa huomioon yleistyvän vilpillisen käytännön, jossa työntekijä ”palkataan lähetettäväksi” ja jossa muita kuin EU-kansalaisia palkataan yksinomaan lähetettäväksi työhön toiseen jäsenvaltioon eikä työskentelemään palkkaavassa jäsenvaltiossa; ottaa huomioon, että ELA on määritellyt kyseisen toimintatavan yhä suuremmaksi haasteeksi täytäntöönpanon valvonnan kannalta[22];

L. katsoo, että monilla aloilla horisontaalinen ja vertikaalinen alihankinta on keskeinen käytäntö erityisesti mittavissa hankkeissa, sillä se helpottaa erityisasiantuntemuksen joustavaa saatavuutta ja erityistarpeisiin vastaamista kustannustehokkaalla tavalla; ottaa huomioon, että alihankinta on tärkeä työllisyysympäristön elementti erityisesti pk-yrityksille ja mikroyrityksille; ottaa huomioon, että alihankinta voi tuottaa lisäarvoa hankintaviranomaisille ja parantaa tehokkuutta ja innovointia erityisesti aloilla, joilla kilpailu on maailmanlaajuista; toteaa, ettei alihankinta ole väistämättä ongelmallista varsinkaan silloin, kun tarvitaan erityisosaamista; toteaa, että toimiva alihankinta on tärkeää EU:n reilun kilpailun kannalta ja hyödyttää erityisesti pk-yrityksiä; ottaa huomioon, että alihankinnan laajuus vaihtelee huomattavasti eri alojen ja yritysten välillä;

M. ottaa huomioon, että pitkät ja monimutkaiset alihankintaketjut voivat kuitenkin vääristää reilua kilpailua, hämärtää vastuuvelvollisuutta,

---

20 Euroopan komissio, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto, Eftheia, HIVA-KU Leuven, IRIS, Milieu ja WIIW, *Posting of workers – Collection of data from the prior declaration tools – Reference year 2022* Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2024.

21 ELAn raportti lähetettyjen kolmansien maiden kansalaisten sopimusketjuista ja rekrytointimalleista, maaliskuu 2025, ja ELAn raportti yhteistyökäytännöistä, mahdollisuuksista ja haasteista jäsenvaltioiden välillä erityisesti kolmansien maiden kansalaisten lähettämisen yhteydessä, helmikuu 2023.

22 ELAn raportti ”Posting of third-country nationals: contracting chains, recruitment patterns, and enforcement issues”, 2025.

heikentää työtekijän perusoikeuksia ja lisätä riskejä, jotka liittyvät petoksiin, työvoiman hyväksikäyttöön, rikollisten soluttautumiseen ja työntekijöiden työterveyteen ja -turvallisuuteen, erityisesti suuririskisillä aloilla ja rajatylittävissä tilanteissa; toteaa, että tietyissä tapauksissa avoimuuden ja valvonnan puute laajennetuissa alihankintajärjestelyissä voi lisätä hankintaviranomaisten vaikeuksia varmistaa sovellettavan unionin ja kansallisen lainsäädännön noudattaminen;

N. katsoo, että alihankintaa rajoittavat säännöt voisivat vaikuttaa yritysten arvoketjuihin erityisesti aloilla, joilla käydään maailmanlaajuista kilpailua; ottaa huomioon, että tällaisten toimenpiteiden on oltava oikeassa suhteessa siihen nähden, että on suojeltava sellaisilla aloilla toimivia pk-yrityksiä, joilla alihankinnan väärinkäytösten riski on pieni ja joilla suuririskisistä aloista poiketen alihankintaketjuja ei ole tarpeen rajoittaa; ottaa huomioon, että yhteisvastuu alihankintaketjuissa tarjoaa paitsi ratkaisukeinoja hyväksikäytön kohteeksi joutuneille työntekijöille myös kannustaa toimeksisaajia kaikilla ketjun tasoilla sääntelemään vapaaehtoisesti alihankinnan kestoa ja monimutkaisuutta;

O. ottaa huomioon, että jotkin jäsenvaltiot ovat hyväksyneet lainsäädäntöä, jolla rajoitetaan alihankintaketjujen pituutta tai kielletään alihankinta kokonaan tietyillä aloilla[23], mikä on nostanut suoraan työllistettyjen työntekijöiden määrää; ottaa huomioon, että komission näkemyksen mukaan alihankintaketjujen tasojen määrän rajoittaminen ja/tai alihankinnassa sovellettavan vastuun laajentaminen kattamaan koko ketjun voisi auttaa jäsenvaltioita, joilla on pääasiallinen vastuu työntekijöiden lähettämistä koskevien sääntöjen noudattamisen valvonnasta, ja tapauksen mukaan työmarkkinaosapuolia, lisäämään avoimuutta ja vastuuta alihankintaketjuissa oikeasuhteisesti ja syrjimättömästi[24]; toteaa, että osa yrityksistä on vapaaehtoisesti rajoittanut alihankintaketjujensa pituutta;

---

23 Euroopan komissio, työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto, ECORYS, HIVA-KU Leuven, Spark Legal and Policy Consulting ja WMP Consult, *Study supporting the Monitoring of the Posting of Workers Directive 2018/957/EU and of the Enforcement Directive 2014/67/EU – The situation of temporary cross-border mobile workers and workers in subcontracting chains*, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2024.

24 Komission kertomus palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY muuttamisesta 28. kesäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/957 soveltamisesta ja täytäntöönpanosta (COM(2024)0320).

P. ottaa huomioon, että vuokratyötä lukuun ottamatta työvoiman välitystä ei ole määritelty EU:n lainsäädännössä[25]; ottaa huomioon, että työvoiman välityksen muodot vaihtelevat vakiintuneista yrityksistä aina yksittäisiin rekrytoijiin; ottaa huomioon, että jopa epäviralliset välittäjät ja värvääjät voivat naamioitua työvoiman välittäjiksi;

Q. ottaa huomioon, että hyvän kauppatavan vastaiset käytännöt, kuten ostaminen hintaan, joka jää alle kestävän tuotannon kustannusten, lyhyiden toimitusaikojen määrääminen ja maksujen suorittaminen myöhässä, ovat keskeisiä alihankinnan väärinkäytöksiä ylläpitäviä tekijöitä; ottaa huomioon, että julkisiin hankintasopimuksiin alihankinnan kautta osallistuvat pk-yritykset kärsivät usein pääasiallisten toimeksisaajien maksuviivästyksistä;

R. ottaa huomioon, että sijaantulona tunnettu käytäntö, jossa taataan siirrettävien työntekijöiden oikeuksien ja työehtojen säilyminen samoina toimeksisaajan vaihtuessa, on alihankintaa yleisesti hyödyntävillä aloilla keskeinen suojakeino, jotta voidaan varmistaa työsuhteiden vakaus, taata terveys- ja turvallisuusnormit ja välttää sosiaalinen polkumyynti;

S. ottaa huomioon, että joissakin tapauksissa sääntelemättömiä tai naamioituja työnvälittäjiä käytetään työlainsäädännön ja työnantajan vastuun hämärtämiseen ja kiertämiseen, ja toteaa, että tätä tapahtuu erityisesti suuririskisillä aloilla; ottaa huomioon, että vilpillisiin rekrytointi- ja välityskäytäntöihin liittyy usein tietojen väärentämistä tai pidättämistä, kirjallisten sopimusten toimittamatta jättämistä, lainvastaisten työhönottomaksujen määräämistä, kohtuuttomien majoituskustannusten vähentämistä palkoista, kuljetus-, koulutus-, laite- tai työlupamaksujen periminen työntekijöiltä, passien takavarikointia tai pakkotyön teettämiseen taikka ammattiliittojen hajottamiseen osallistumista; toteaa, että tällaisia rikkomuksia voidaan torjua parempien ja kohdennettujen työsuojelutarkastusten avulla;

T. ottaa huomioon, että vastauksena näihin haasteisiin useat EU-maat ovat hyväksyneet kansallisia toimintasuunnitelmia ja politiikkatoimia, joilla pyritään torjumaan työvoiman hyväksikäyttöä, muun muassa

---

25 Komission kertomus palvelujen tarjoamisen yhteydessä tapahtuvasta työntekijöiden lähettämisestä työhön toiseen jäsenvaltioon annetun direktiivin 96/71/EY muuttamisesta 28. kesäkuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/957 soveltamisesta ja täytäntöönpanosta (COM(2024)0320).

toimia alihankintaketjujen ja työvoiman välittäjien väärinkäytöksiin puuttumiseksi[26];

U. ottaa huomioon, että vastauksena näihin haasteisiin työmarkkinaosapuolet EU:n, kansallisella ja paikallisella tasolla sekä alakohtaisella ja monialaisella tasolla ovat toteuttaneet toimenpiteitä puuttuakseen alihankinnan ja työvoiman välitystoiminnan väärinkäytöksiin liittyviin ongelmiin muun muassa työehtosopimusneuvottelujen ja yhteisten aloitteiden avulla, joilla pyritään turvaamaan rehellisesti toimivien yritysten toimintamahdollisuudet ja suojelemaan työntekijöiden oikeuksia;

V. panee merkille, että on jo olemassa erityistä lainsäädäntöä, jolla säännellään alihankintaa siviili-ilmailun alalla, muun muassa ilma-alusten, miehistön, huolto- ja vakuutuspalvelujen vuokrausta, joka tunnetaan myös vuokrauksena miehistöineen; panee merkille, että miehistöineen vuokrauksen käyttö on lisääntynyt ja on laajentunut sen alkuperäisen, kapasiteetin vahvistamista kysyntähuippujen aikana koskevan käyttötarkoituksensa ulkopuolelle; toteaa, että komission olisi puututtava miehistöineen vuokraukseen liittyviin ongelmiin tulevassa lentoliikenneasetuksen[27] tarkistuksessa;

W. ottaa huomioon, että komissio on tuonut esiin norjalaisen Skien-mallin[28], jonka Skienin kunta, ammattiliitot ja työnantajajärjestöt ovat yhdessä kehittäneet, ja toteaa, että mallissa asetetaan pitkille alihankintaketjuille tiukkoja rajoituksia ja edellytetään tilapäisen työvoiman käytölle ennakkohyväksyntää, millä pyritään varmistamaan vastuuvelvollisuus ja säälliset työolot suuririskisillä aloilla;

X. ottaa huomioon, että jäsenvaltiot, komissio ja työmarkkinaosapuolet sitoutuivat La Hulpen julistuksessa kiinnittämään erityistä huomiota alihankinta- ja vuokratyökysymyksiä koskeviin toimenpiteisiin ja

---

26 Esimerkiksi Ruotsi (https://www.regeringen.se/contentassets/f6f461b310984b598ee4f7a2d83350d0/nationell-strategi-mot-arbetslivskriminalitet.pdf), Suomi (https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165395/TEM_2024_5.pdf), Italia, Saksa (https://www.bmas.de/DE/Service/Presse/Meldungen/2025/nationaler-aktionsplan-gegen-arbeitsausbeutung-und-zwangsarbeit-beschlossen.html), Espanja ja Norja (https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/strategi-mot-arbeidslivskriminalitet-2021/id2831867/).

27 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1008/2008, annettu 24. syyskuuta 2008, lentoliikenteen harjoittamisen yhteisistä säännöistä yhteisössä (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj).

28 Euroopan komissio: pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovirasto, *Making socially responsible public procurement work – 71 good practice cases*, Julkaisutoimisto, 2020.

totesivat näiden kahden ilmiön Euroopan työmarkkinoille asettamat yhteiset haasteet; ottaa huomioon, että Lettan raportissa korostetaan, että alihankintakäytäntöjä on tärkeää säännellä kiireellisesti hyväksikäytön ja väärinkäytösten estämiseksi; ottaa huomioon, että raportissa varoitetaan, että alihankintaketjuja koskevien tarkastusten puuttuminen voi johtaa työnormien rapautumiseen, sosiaaliseen polkumyyntiin ja reilun kilpailun heikkenemiseen sekä terveys- ja turvallisuusvelvoitteiden rikkomiseen;

Y. ottaa huomioon, että direktiivin 2014/67/EU 12 artiklan 2 kohdassa vaaditaan jäsenvaltioita ottamaan rakennusalan työntekijöiden lähettämisen yhteydessä käyttöön alihankintaan liittyvä vastuu ja että kyseisen direktiivin 12 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat ulottaa sen koskemaan myös muita aloja ja ottaa käyttöön tiukempia vastuusääntöjä;

Z. ottaa huomioon, että useimmilla jäsenvaltioilla on joitakin sääntöjä, jotka koskevat alihankintaketjuja ja työvoiman välittäjiä ja joissa otetaan huomioon kansalliset erityispiirteet; ottaa huomioon, että sääntelyn taso vaihtelee huomattavasti jäsenvaltiosta toiseen, mikä aiheuttaa sisämarkkinoiden pirstaloitumista; ottaa huomioon, että erilaiset tulkinnat alihankintaketjujen ja työvoiman välittäjien sääntelyä koskevien sisämarkkinasääntöjen soveltamisesta aiheuttavat edelleen haasteita; toteaa, että direktiivissä 2014/24/EU ei anneta hankintaviranomaisille riittäviä välineitä, joilla voitaisiin tehokkaasti puuttua hankintasopimusten täyttämättä jättämiseen, ja että se joissakin tapauksissa jopa estää viranomaisia toteuttamasta ennakoivia toimenpiteitä;

AA. ottaa huomioon, että pimeän työn, ihmiskaupan ja työvoiman hyväksikäytön torjunta edellyttää tiukkoja työsuojelutarkastuksia, rajatylittäviä tarkastuksia ja tehokasta työvoiman välittäjien toimilupa- tai rekisteröintimenettelyä; ottaa huomioon, että nykyisten sääntöjen täytäntöönpanon valvonta ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön parantaminen voivat auttaa puuttumaan alihankintaan ja työvoiman välitykseen liittyviin väärinkäytöksiin;

Työvoiman hyväksikäytön ehkäisy

1. korostaa, että tarvitaan kattava EU:n lähestymistapa, jolla puututaan työvoiman hyväksikäyttöön, myös laittomaan työhön ja siihen liittyvään järjestäytyneeseen rikollisuuteen, sekä liiketoimintakäytäntöjen väärinkäytöksiin, etenkin alihankintaan ja työvoiman välitykseen liittyviin väärinkäytöksiin; peräänkuuluttaa sen vuoksi EU:n strategiaa näiden ongelmien torjumiseksi ja toteaa, että niiden vaikutukset voivat vaihdella jäsenvaltioittain ja toimialoittain; painottaa, että työvoiman hyväksikäyttö loukkaa työntekijöiden oikeuksia ja ihmisoikeuksia ja myös heikentää yritysten välistä reilua kilpailua; pitää tässä yhteydessä tervetulleena, että komissio on sitoutunut esittämään

oikeudenmukaista liikkuvuutta koskevan paketin vuonna 2026; muistuttaa, että yleiset tavoitteet, jotka koskevat EU:n yritysten kilpailukyvyn vahvistamista sekä yksinkertaistamista ja tarpeettomien hallinnollisten rasitteiden vähentämistä eivät saa johtaa työntekijöiden suojelun tason alenemiseen; korostaa tarvetta tehostaa nykyisen työlainsäädännön täytäntöönpanon valvontaa ja varmistaa näin työntekijöiden oikeuksien tehokas suojelu ja tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla;

2. muistuttaa, että sisämarkkinasääntöjen erilaisten tulkintojen vuoksi joillakin jäsenvaltioilla on haasteita säännellä alihankintaa kansallisella tasolla esimerkiksi alihankintaketjujen pituuden rajoittamisen, yhteisvastuun ja suoria työsuhteita koskevien vaatimusten avulla; kehottaa komissiota selventämään jäsenvaltioiden mahdollisuuksia hyväksyä lainsäädäntöä, joka on oikeasuhteista pitkistä ja monimutkaisista alihankintaketjuista aiheutuviin riskeihin ja ongelmiin puuttumiseksi; kehottaa komissiota tehostamaan toimia työvoiman hyväksikäytön torjumiseksi;

3. kehottaa jälleen komissiota vahvistamaan avoimuutta ja vastuuvelvollisuutta koko toimitusketjussa, jotta voidaan lopettaa väärinkäytökset alihankinnassa ja suojella työntekijöiden oikeuksia;

4. korostaa, että kaikissa EU:n tason aloitteissa, joilla pyritään torjumaan työvoiman hyväksikäyttöä ja monimutkaisia alihankintaketjuja, olisi otettava huomioon jäsenvaltioiden parhaat käytännöt, että kyseiset aloitteet olisi laadittava tiiviissä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa, eurooppalaiset työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua edistävät alakohtaiset neuvottelukomiteat mukaan luettuina, ja että ne olisi räätälöitävä alojen erityisolosuhteisiin sopiviksi; palauttaa mieliin, että kaikkien alakohtaisten toimenpiteiden ja aloitteiden, myös yhteisvastuun suuririskisillä aloilla, on oltava EU:n lainsäädännön mukaisia ja että ne eivät saa luoda tarpeettomia esteitä rajatylittävälle liiketoiminnalle; korostaa, että alakohtaisilla toimenpiteillä ja aloitteilla voidaan myös alentaa vähäriskisillä aloilla toimivia yrityksiä koskevia sääntelyvaatimuksia;

5. huomauttaa, että yhteisvastuun periaate on keino varmistaa, että pääasiallinen toimeksisaaja kantaa kokonaisvastuun koko alihankintaketjussa tarjotuista palveluista; katsoo, että tällaisella periaatteella voidaan varmistaa, että laatu ja työsuoritus samoin kuin työ-, sosiaali- ja turvallisuusnormien noudattaminen taataan sopimusperustaisesti alihankintaketjun kaikilla tasoilla; panee merkille, että useat jäsenvaltiot ovat päättäneet hyväksyä direktiivin 2014/67/EU 12 artiklassa vahvistettua vähimmäistasoa tiukempia alihankintaketjuja koskevia vastuusääntöjä;

6. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita puuttumaan myös ”rahoituksellisena alihankintana” tunnettuihin käytäntöihin, joissa pääasiallinen toimeksisaaja teettää kaikki työt alihankintana

suorittamatta itse lainkaan työtä; tähdentää, että pääasiallisen toimeksisaajan olisi itse täytettävä tietty osa sopimuksesta; toistaa tässä yhteydessä komissiolle esittämänsä kehotuksen arvioida niiden hankintasopimusten vaikutusta, joihin kuuluvien tehtävien suorittamisesta vastaavat lähinnä toimeksisaajan palveluksessa olevat työntekijät, ja suosittelee, että julkisia hankintoja koskevissa säännöissä kannustettaisiin yrityksiä hankkimaan riittävästi sisäistä henkilöstöä niiden hankkeiden toteuttamiseksi, joista niille on myönnetty hankintasopimuksia[29];

7. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita puuttumaan alihankintaketjuissa esiintyviin laittomiin käytäntöihin, jotta voidaan varmistaa yritysten kilpailukyky ja oikeudenmukaiset ja turvalliset työolot; kannustaa tässä yhteydessä suoriin työsuhteisiin suuririskisillä aloilla, jos se on mahdollista, perusteltua ja oikeasuhteista ja perustuu yleistä etua koskeviin pakottaviin syihin, kuten työntekijöiden ja heidän oikeuksiensa suojeluun;

8. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita edistämään yhteisöllistä etua koskevien säännösten sisällyttämistä julkisten hankintojen tekemiseen ja EU:n rahoittamiin hankkeisiin esimerkiksi vaatimalla toimeksisaajia ja alihankkijoita edistämään paikallisosaamisen kehittämistä tai sosiaalista osallisuutta koskevia aloitteita ja toteaa, että näin saadaan julkisten investointien myönteiset vaikutukset leviämään;

9. korostaa, että kansallisia ja alueellisia aloitteita alihankintaketjujen rajoittamiseksi on usein pantu alulle työmarkkinaosapuolten yhteistyönä, mihin on osallistunut myös pk-yritysten edustajia; painottaa, että tällaisia aloitteita olisi seurattava mutta että alihankinnan rajoitusten olisi oltava oikeasuhteisia;

10. toteaa, että on tärkeää puuttua siihen, että alihankintaketjujen pituus ja monimutkaisuus ovat työsuojeluviranomaisille merkittävä haaste niiden määrittäessä työlainsäädännön rikkomisia koskevaa oikeudellista vastuuta;

11. korostaa, että uuteen kehykseen on tärkeää sisällyttää sukupuolisensitiivisiä säännöksiä;

12. painottaa, että sisämarkkinoiden hajanaisuuden rajoittamiseksi komission olisi määriteltävä suuririskiset alat tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja työmarkkinaosapuolten, myös työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua edistävän alakohtaisen neuvottelukomitean, kanssa; korostaa, että jäsenvaltiot voivat tapauksen mukaan pyytää komissiota antamaan niille mahdollisuuden mukauttaa yleistä suuririskisten alojen luetteloa niiden erityiseen kansalliseen tilanteeseen, jotta voidaan varmistaa paras mahdollinen tapa torjua alihankinnan väärinkäytöksiä,

---

29 Euroopan parlamentin päätöslauselma 9. syyskuuta 2025 julkisista hankinnoista.

työvoiman hyväksikäyttöä ja työhön liittyvää rikollisuutta; painottaa, että suuririskisten alojen tunnistamisen ja luettelon mukauttamisen olisi perustuttava tarkkoihin ja ajantasaisiin tietoihin;

13. toteaa, että alihankinnan käyttäminen ydinliiketoiminnassa voi johtaa työpaikkojen hajautuneisuuteen ja turvattomuuteen, avoimuuden ja vastuunoton vähenemiseen ja siihen, että työntekijöiden työpäivät pitenevät ja palkat laskevat ja heihin kohdistuu muita työlainsäädännön rikkomuksia sekä työn lisääntynyttä epävarmuutta ja epävakaisuutta[30]; korostaa, että direktiivin 2002/14/EY[31] mukaisesti työntekijöiden edustajille on tiedotettava ja heitä on kuultava päätöksistä, jotka saattavat muuttaa merkittävästi työn organisointia ja työsopimussuhteita; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan yhdenvertaisen kohtelun periaatteen toteutumisen sekä kaikkien työntekijöiden ihmisarvoiset työolot;

14. on huolissaan riittämättömästä oikeudellisesta selkeydestä, joka haittaa muiden kuin EU-kansalaisten aidon ja toisaalta vilpillisen lähettämisen erottamista toisistaan, sekä palvelujen tarjoamista koskevien EU:n sääntöjen käyttämisestä maahanmuuttoa koskevien sääntöjen ja kansallisen työlainsäädännön kiertämiseen; korostaa, että vilpillinen lähettäminen heikentää sisämarkkinoiden sosiaalista rakennetta ja siinä käytetään hyväksi kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien ihmisten tilannetta; kehottaa komissiota Lettan raportin mukaisesti tarkastelemaan täytäntöönpanon valvontaan liittyviä haasteita, erityisesti rajatylittävän yhteistyön osalta, ja toteuttamaan asianmukaisia toimia työntekijöiden lähettämisen lopettamiseksi silloin, kun heillä ei ole aitoa yhteyttä lähettävään jäsenvaltioon; palauttaa mieliin Lettan ja Draghin raporttien yleiset päätelmät tarpeesta parantaa sisämarkkinoiden kilpailukykyä;

15. panee huolestuneena merkille työntekijöiden lähettämiseen liittyvät riskit, kun siihen yhdistyy väärinkäytöksiä alihankinnassa ja työvoiman välityksessä; kehottaa ELAa tarkastelemaan työvoiman välittäjien käyttöä työntekijöiden lähettämisessä, myös riskiä siitä, että näitä järjestelyjä käytetään vastuun välttämiseen, sosiaaliturvavelvoitteiden kiertämiseen ja terveys- ja turvallisuusnormien heikentämiseen; kehottaa komissiota

---

30 Euroopan parlamentin tutkimus, 2016, *Precarious Employment in Europe: Volume 1: Patterns, Trends and Policy Strategies*; Eurofound, 2010, *Key elements of fair employment and decent work*; Euroopan komissio, yhteinen tutkimuskeskus, *Outsourcing, working conditions and inequality*, 2025.

31 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/14/EY, annettu 11. maaliskuuta 2002, työntekijöille tiedottamista ja heidän kuulemistaan koskevista yleisistä puitteista Euroopan yhteisössä – Työntekijöiden edustusta koskeva Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteinen julistus (EYVL L 80, 23.3.2002, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj).

puuttumaan kaikkeen mahdolliseen vuokratyödirektiivin[32] väärinkäyttöön työntekijöiden lähettämisen yhteydessä;

16. korostaa, että työnantajan tai työvoiman välittäjän työntekijälle tarjoaman majoituksen on oltava sovellettavien laatu-, hygienia- ja turvallisuusnormien mukainen; painottaa, että tällaisesta majoituksesta maksettavan vuokran on oltava oikeasuhteinen ja syrjimätön; kehottaa sisällyttämään suuririskisillä aloilla työsuojelutarkastuksiin majoitustarkastukset, jotta voidaan estää työnantajia tai työvoiman välittäjiä tarjoamasta työntekijöille epäinhimillisiä, vaarallisia tai liian ahtaita majoitustiloja; korostaa, että työntekijän majoitusta koskevat sopimusmääräykset eivät saa johtaa epävarmoihin asuinoloihin, jos työsuhde päättyy;

17. kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa sen varmistamiseksi, että työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon koskevan nykyisen lainsäädännön täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta on tehokasta; muistuttaa, että EU on hyväksynyt useita säädöksiä, joilla torjutaan työvoiman hyväksikäyttöä ja laitonta työtä, ja toteaa, että niiden täytäntöönpanon valvontaa kansallisella tasolla on parannettava; kehottaa komissiota arvioimaan tilannetta, jotta varmistetaan asiaankuuluvien oikeudellisten välineiden tehokas täytäntöönpano ja täytäntöönpanon valvonta jäsenvaltioissa, sekä käynnistämään tarvittaessa rikkomusmenettelyjä sellaisia jäsenvaltioita vastaan, jotka eivät noudata sovellettavaa EU:n lainsäädäntöä;

18. tuo esiin luvan saaneita työvoiman välittäjiä koskevien julkisten, yhteentoimivien rekisterien lisäarvoa; painottaa, että kaikkiin toimilupiin tai rekisteröinteihin olisi sovellettava nuhteettomuutta koskevia vähimmäisvaatimuksia; kehottaa komissiota arvioimaan työvoiman välittäjiä koskevia kansallisia käytäntöjä ja lainsäädäntöä ja varmistamaan, että EU:ssa toimivat työvoiman välittäjät eivät peri työntekijöiltä maksuja tai siirrä heille kustannuksia suoraan tai välillisesti eivätkä kokonaan tai osittain; korostaa, että sovellettavaa lainsäädäntöä tai työehtosopimuksia rikkoville työvoiman välittäjille olisi määrättävä varoittavia seuraamuksia, kuten niiden poistaminen julkisista rekistereistä ja sulkeminen hankintasopimusten ulkopuolelle;

19. kehottaa varmistamaan julkisia hankintoja koskevien direktiivien tulevan tarkistamisen yhteydessä, että poissulkemisperusteilla voidaan puuttua paremmin petoksiin, korruptioon ja rikolliseen soluttautumiseen liittyviin alakohtaisiin riskeihin; korostaa, että eri aloilla tarvitaan erillisiä räätälöityjä poissulkemisperusteita, joissa otetaan huomioon niiden erilaiset haavoittuvuudet; painottaa, että hankintaviranomaisille olisi annettava valtuudet mukauttaa

---

32 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/104/EY, annettu 19. marraskuuta 2008, vuokratyöstä (EUVL L 327, 5.12.2008, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/104/oj).

hankintamenettelyjä rikollisen toiminnan torjumiseksi ja siihen puuttumiseksi; korostaa, että tehokkuuden ja selkeyden lisäämiseksi poissulkemisperusteita koskevia säännöksiä olisi yksinkertaistettava; tähdentää, että jokainen talouden toimija, joka rikkoo direktiivin 2014/24/EU 18 artiklan 2 kohdan nojalla sovellettavan työ- ja ympäristölainsäädännön mukaisia velvoitteitaan, olisi tosiasiallisesti suljettava kyseisen julkisen hankintamenettelyn ulkopuolelle;

20. painottaa kansallisten kaupparekisterien ja eurooppalaisen kaupparekisterien yhteenliittämisjärjestelmän merkitystä yrityksille, jotka hakevat tietoja alihankkijoista, ammattiliitoille, jotka pyrkivät osallistumaan työehtosopimusneuvotteluihin, ja lainvalvontaviranomaisille; pitää valitettavana, että kansallisissa kaupparekistereissä saatavilla olevien tietojen taso vaihtelee suuresti; kehottaa komissiota tarkastelemaan jäsenvaltioiden parhaiden käytäntöjen pohjalta, miten julkisesti saatavilla olevien tietojen tasoa voidaan parantaa;

21. on huolissaan siitä, että lähetettyihin työntekijöihin ja alihankintaketjuihin kuuluviin työntekijöihin kohdistuu erityisesti rakennusalalla suhteettomia työterveys- ja turvallisuusriskejä, jotka johtuvat hajanaisista vastuuketjuista ja epäselvästä koordinoinnista; korostaa tässä yhteydessä lähetettyjen työntekijöiden ja alihankintaketjuihin kuuluvien työntekijöiden tiedottamisen ja heidän kuulemisensa merkitystä sekä terveys- ja turvallisuusmääräysten tehokasta täytäntöönpanon valvontaa ILO:n yleissopimuksen nro 167 määräysten mukaisesti; pitää tältä osin tärkeänä vahvistaa työmarkkinaosapuolten roolia kehitettäessä työntekijöille välineitä ja koulutusta ja edistää edelleen terveellisiä työoloja ja -ehtoja seuraavassa työterveyttä ja -turvallisuutta koskevassa EU:n strategiakehyksessä; kehottaa komissiota arvioimaan, kattaako nykyinen työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntö asianmukaisesti turvallisuutta ja terveyttä koskevien vähimmäisvaatimusten täytäntöönpanon alihankintaketjuissa;

Täytäntöönpanon valvonta ja seuranta

22. muistuttaa rajatylittävän yhteistyön, tehokkaan täytäntöönpanon valvonnan ja avoimuuden merkityksestä torjuttaessa työhön liittyvää rikollista toimintaa harjoittavia rikollisverkostoja; kannattaa ELAn, Europolin, kansallisten viranomaisten ja työmarkkinaosapuolten yhteistyön vahvistamista tältä osin; korostaa, että työvoiman hyväksikäytön torjumiseksi ja reilun kilpailun edistämiseksi sisämarkkinoilla tarvitaan tehokkaita täytäntöönpanon valvontajärjestelmiä, joilla on riittävät resurssit; korostaa tarvetta torjua alihankinnan väärinkäytöksiä, joissa käytetään keinotekoisia järjestelyjä, kuten postilaatikkoyhtiöitä ja näennäistä vuokratyötä; muistuttaa, että direktiivissä 2009/52/EY vaaditaan jäsenvaltioita varmistamaan tehokkaat ja riittävät tarkastukset, joilla valvotaan laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten

työllistämistä, ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan asianmukaisen täytäntöönpanon valvonnan;

23. suhtautuu myönteisesti Euroopan työviranomaista koskevaan komission arviointikertomukseen ja kehottaa jälleen[33] komissiota vahvistamaan merkittävästi ELAn toimeksiantoa antamalla sille mahdollisuuden tutkia väitettyjä EU:n työlainsäädännön rikkomisia sekä käynnistää ja suorittaa tarkastuksia rajatylittävissä tapauksissa omasta aloitteestaan, laajentamalla viraston toimeksiantoa siten, että se kattaa työvoiman liikkuvuuden kolmansien maiden kansalaisten osalta, parantamalla sen operatiivisia riskianalyysivalmiuksia ja antamalla sille riittävät resurssit hoitaa tehtävänsä; korostaa tarvetta yhdenmukaistaa ja yksinkertaistaa ELAn johdolla edelleen työvoiman liikkuvuutta koskevia säännöksiä ja valvontamenettelyjä, yhtenäiset valvontastandardit ja parempi tietojenvaihto mukaan luettuina; suosittaa perustamaan ELAan alakohtaisia sääntöjen noudattamisen valvonnasta vastaavia yksiköitä erityisesti rakennus-, liikenne ja maatalousaloja varten ja tehostamaan yhteistyötä kyseisten alojen työmarkkinaosapuolten kanssa;

24. tuo esiin työsuojelutarkastusten keskeistä merkitystä sekä työvoiman hyväksikäytön havaitsemisessa ja ehkäisemisessä että työlainsäädännön yleisen noudattamisen edistämisessä; kehottaa painokkaasti jäsenvaltioita lisäämään työsuojelutarkastajien määrää ja työsuojeluviranomaisille tarjoamaansa tukea; muistuttaa, että direktiivissä 2006/22/EY[34] vahvistetaan jo vähimmäissäännöt tieliikenteen sosiaalilainsäädännön noudattamisen tarkastamiselle, ja kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita parantamaan työsuojelutarkastusten laatua ja toistumistiheyttä ja varmistamaan niiden riittävä vähimmäistaso ILO:n vertailuarvon mukaisesti, joka on vähintään yksi työsuojelutarkastaja 10 000:ta työntekijää kohti; korostaa, että vaikka kantelumekanismit ovat tärkeitä kohdennettujen tarkastusten käynnistämisen kannalta, niitä käytetään edelleen liian vähän ja ne ovat heikosti etenkin liikkuvien työntekijöiden ja EU:n ulkopuolisista maista tulevien työntekijöiden ulottuvilla; muistuttaa, että jäsenvaltioiden on direktiivin 2009/52/EY mukaisesti varmistettava, että käytössä on tehokkaita mekanismeja, joiden avulla laittomasti työskentelevät muut kuin EU-kansalaiset voivat tehdä kanteluja työnantajastaan;

25. painottaa tarkkojen ja ajantasaisten tietojen merkitystä; toteaa, että alihankintaketjujen rakennetta ja työhön liittyvää rikollisuutta koskevien tietojen taso vaihtelee eri puolilla Eurooppaa ja että tämä

---

33 Euroopan parlamentin päätöslauselma 18. tammikuuta 2024 Euroopan työviranomaisen toimeksiannon tarkistamisesta.

34 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/22/EY, annettu 15. maaliskuuta 2006, tieliikenteen sosiaalilainsäädännöstä annettujen neuvoston asetusten (ETY) N:o 3820/85 ja (ETY) N:o 3821/85 täytäntöönpanoa koskevista vähimmäisedellytyksistä ja neuvoston direktiivin 88/599/ETY kumoamisesta (EUVL L 102, 11.4.2006, s. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/22/oj).

on haaste sekä sääntöjen noudattamisen valvonnalle että päätöksenteolle; kehottaa komissiota tehostamaan tiedonkeruuta tältä osin ja korostaa ELAn merkitystä luotettavan tiedon tarjoajana yleisistä suuntauksista ja väärinkäytöksistä rajatylittävissä tilanteissa;

26. tuo esiin työpaikalla tapahtuvaa tunnistamista koskevia kansallisen ja alakohtaisen tason onnistuneita aloitteita, kuten sosiaalisia henkilökortteja; pitää tässä yhteydessä myönteisenä eurooppalaisen sosiaaliturvapassin (ESSPASS) sisällyttämistä komission vuotuiseen työohjelmaan 2026; kehottaa jälleen[35] ottamaan ESSPASS-järjestelmän nopeasti käyttöön ja parantamaan sosiaaliturvaoikeuksien ja oikeudenmukaisen liikkuvuuden suojelua ja täytäntöönpanoa sähköisessä ympäristössä, mihin sisältyy myös reaaliaikainen tietojen todentaminen ja tietojenvaihto valvontaviranomaisten välillä; peräänkuuluttaa ESSPASS-järjestelmän integroimista kansallisiin ja alakohtaisiin työkorttijärjestelmiin, jotta varmistetaan yhteentoimivuus ja mahdollisimman vähäiset häiriöt; korostaa, että ESSPASS-järjestelmällä olisi vähennettävä tarpeetonta hallinnollista rasitetta, yksinkertaistettava sääntöjen noudattamista siten, että pk-yrityksille aiheutuu siitä mahdollisimman vähän kustannuksia, ja tuettava ELAa ja kansallisia viranomaisia väärinkäytösten ja rikollisen toiminnan torjunnassa; painottaa vahvan tietoturvan ja -suojan merkitystä ESSPASS-järjestelmälle ja työmarkkinaosapuolten osallistumista järjestelmän suunnitteluun ja käyttöönottoon; panee lisäksi merkille käynnissä olevan työn muiden EU:n aloitteiden, kuten digitaalisen identiteetin lompakon, hyväksi, ja toteaa, että se voisi osaltaan parantaa viranomaisten kykyä torjua rikollista toimintaa rasittamatta pk-yrityksiä tai lisäämättä kuluttajille aiheutuvia kustannuksia;

Työvoiman hyväksikäytöstä määrättävät seuraamukset

27. panee huolestuneena merkille, että henkilöt, joille on määrätty kaupankäyntikielto yhdessä jäsenvaltiossa, voivat ohittaa kansalliset rajoitukset rekisteröitymällä ja harjoittamalla liiketoimintaa toisessa jäsenvaltiossa, mikä heikentää toimia työvoiman hyväksikäytön torjumiseksi sisämarkkinoilla; kehottaa komissiota varmistamaan jäsenvaltioiden välisen tehokkaamman tietojenvaihdon ja yhteistyön sekä kaupankäyntikieltojen ja rikosoikeudellisten seuraamusten vastavuoroisen tunnustamisen perussopimusten mukaisesti, jotta estetään rajoitusten kiertäminen; korostaa, että tältä osin on tärkeää noudattaa oikeusvaltioperiaatetta ja pitää kiinni oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeista; suosittelee käyttämään sisämarkkinoiden

---

35 Euroopan parlamentin päätöslauselma 25. marraskuuta 2021 eurooppalaisen sosiaaliturvapassin käyttöönotosta sosiaaliturvaoikeuksien ja oikeudenmukaisen liikkuvuuden täytäntöönpanon parantamiseksi sähköisessä ympäristössä.

tietojenvaihtojärjestelmää (IMI) asiaankuuluvien tietojen oikea-aikaiseen ja turvalliseen vaihtoon jäsenvaltioiden välillä;

28. panee merkille, että seuraamuksissa ja seuraamusjärjestelmissä on eroja EU:n eri politiikanalojen välillä; korostaa, että työhön liittyvistä rikoksista ja työntekijöiden oikeuksien loukkauksista määrättävien rangaistusten ja seuraamusten on oltava tehokkaita, varoittavia ja oikeassa suhteessa yrityksen rikkomisen luonteeseen, vakavuuteen ja kestoon sekä niiden työntekijöiden määrään nähden, joita se koskee; kehottaa komissiota tutkimaan seuraamusten määrittämistä yrityksen koon tai liikevaihdon perusteella, jotta varmistetaan oikeasuhteisuus, pelotevaikutus ja tasapuoliset toimintaedellytykset; korostaa, että tarvitaan mekanismi maksamattomien palkkojen, sosiaaliturvamaksujen, sakkojen ja vahingonkorvausten perimiseksi rajatylittävissä tapauksissa;

29. korostaa ongelmaa siitä, että vilpilliset ja rikolliset työmarkkinatoimijat käyttävät strategisia konkursseja ja yritysten katoamisia vältelläkseen vastuuta maksamattomista maksuista ja seuraamuksista; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita analysoimaan strategisiin konkursseihin ja katoaviin yrityksiin liittyviä ongelmia erityisesti rajatylittävissä tapauksissa ja tekemään tarvittavat aloitteet niiden yleisyyden vähentämiseksi;

30. muistuttaa, että yksi käytettävissä olevista keinoista torjua alihankinnan väärinkäytöksiä ja työhön liittyvää rikollisuutta on julkisten menojen kytkeminen työntekijöiden oikeuksien kunnioittamiseen ja ihmisarvoisiin työoloihin ja -ehtoihin;

°

° °

31. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.